

Ministarstvo finansija

PREGLED POTROŠNJE U HRVATSKOJ

Ivana Jakir-Bajo

Zagreb, maj 2015. godine

Pregled potrošnje – ciljevi

◆ Pregled potrošnje treba da uspostavi jasne ciljeve:

1. Fiskalne konsolidacije

➤ Umanjiti nivo rasta javnih rashoda

2. Alokativne delotvornosti

➤ Preusmeriti rashode sa oblasti niskog prioriteta na više prioritete oblasti

3. Vrednosti za uloženi novac

➤ Uvećati output meren po jedinici inputa u datom sektoru

Ministarstvo finansija

Pregled potošnje u Hrvatskoj – ciljevi

- ◆ Savet za ekonomska i finansijska pitanja EU je 28. januara 2014. godine usvojio **Odluku o postojanju uslova o prekomernom budžetskom deficitu za Republiku Hrvatsku**
- ◆ Preporuke Saveta su sadržavale dinamiku fiskalnog prilagođavanja sa ciljem umanjenja državnog budžetskog deficita na nivo ispod 3% do 2016. godine (2014 – 5,7% BDP)
- ◆ Jedna od mera u okviru hrvatskog Plana primene posebnih preporuka za zemlju za 2014. godinu je da se **sprovede Pregled potrošnje**
- ◆ Stim u vezi, fokus Pregleda potrošnje je u najvećoj meri okrenut prema jednom cilju – **fiskalnoj konsolidaciji!**

Ministarstvo financija

Priprema za primenu

- ◆ U saradnji sa Svetskom bankom i MMF-om, Ministarstvo finansija je organizovalo 2 radionice
 - ◆ najbolje prakse i iskustva drugih zemalja
 - ◆ metodologija, potrebe za podacima i analitičke alatke
 - ◆ preporuke zasnovane na njihovim iskustvima

Ministarstvo financija

Ključna dokumenta procesa sprovođenja pregleda potrošnje

1. Odluka o učinku sprovođenja pregleda potrošnje
2. Odluka o imenovanju predsednika i članova Odbora za sprovođenje pregleda potrošnje
3. Smernice za sprovođenje pregleda potrošnje
4. Završni izveštaji o dubinsko izvršenim analizama rashoda državnog budžeta

Ministarstvo financija

1. Sadržaj Odluke o učinku pregleda potrošnje

- 1.1. Opšte i ciljane uštede
- 1.2. Kategorije (specifični ciljevi) koje su predmet sprovođenja pregleda potrošnje
- 1.3. Odbori za sprovođenje pregleda potrošnje
- 1.4. Krajnji rokovi za završetak

Ministarstvo financija

1.1. Opšte i ciljane uštede

- ◆ Pregled potrošnje će biti sproveden sa ciljem pripremanja verzije paketa mera
 - ◆ To će voditi ka umanjuju u ukupnoj javnoj potrošnji
 - ◆ uz povećavanje delotvornosti potrošnje budžetskih sredstava
 - ◆ sa najmanjim mogućim negativnim uticajem na postojeće nivoe pružanja javnih usluga
- ◆ Umanjenje rashoda za **najmanje 10 odsto** na godišnjem nivou
 - ◆ u vezi sa tekućim planom za 2014. po kategorijama koje su predmet sprovođenja pregleda

Ministarstvo financija

1.1. Opšte i ciljane uštede

- ◆ Iznos rashoda koje je uključen u pregled potrošnje iznosi 21,7% BDP-a → što je skoro polovina svih ukupnih rashoda države za 2014. godinu

Rashodi za dubinsku analizu, 2014.

Rashodna kategorija	Iznos rashoda (HRK 000)	% BDP-a
Troškovi za plate, bez zdravstvenog sektora i agencija	20.541.909	6,3
Subvencije, izuzev za poljoprivredu	2.810.193	0,9
Rashodi za zdravstvenu zaštitu	23.591.684	7,2
Poreski troškovi (2013/2014)	13.520.930	4,1
Rashodi agencija	10.343.573	3,2
Ukupno	70.808.289	21,7

- ◆ Važno je utvrditi osnovni scenario za identifikovanje i evaluiranje mera koje se odnose na potrošnju
- ◆ Od samog početka, fiksirati ukupne ciljane nivoe potrošnje i vremenski okvir

Ministarstvo financija

1.2. Kategorije (specifični ciljevi) koje su predmet sprovođenja pregleda potrošnje

- ◆ Pregled potrošnje pokriva sledeće kategorije:
 1. rashode za zaposlene pokrivena sredstvima iz državnog budžeta
 2. subvencije
 3. sistem zdravstvene nege
 4. poslovne aktivnosti agencija, instituta, fondova i ostalih pravnih lica sa javnim ovlašćenjima
 5. poreske rashode
- ◆ Fokus je na **krupnim stavkama**
- ◆ U razmatranje su uzeti **kako ekonomska, tako i funkcionalna perspektiva**

Ministarstvo financija

1.3. Odbori za sprovođenje pregleda potrošnje

- ◆ U sastav svakog od 5 odbora ulaze predsednici, kao i, u zavisnosti od odbora, od 9 do 13 članova
- ◆ Predsednici odbora su istaknuti profesionalci i naučnici koji imaju stručna znanja i iskustva u oblasti javnih finansija (stručnjaci sa Ekonomskog instituta ili Instituta za javne finansije)
- ◆ Članovi odbora
 - ◆ iz grupe javnih i državnih službenika
 - ◆ najmanje jedan član svakog odbora je predstavnik Ministarstva finansija

Ministarstvo financija

1.3. Centralni odbor

- ◆ Koordinacija i nadzor učinaka rada odbora se sprovodi od strane **Centralnog odbora** za sprovođenje pregleda potrošnje

- ◆ Centralni odbor se sastoji od **predsednika i šest članova**, koji su postavljeni od strane Vlade Republike Hrvatske, iz grupe državnih službenika na vodećim pozicijama u:
 - ✓ Ministarstvu za državnu upravu,
 - ✓ Ministarstvu zdravlja,
 - ✓ Ministarstvu privrede,
 - ✓ Ministarstvu nauke, obrazovanja i sporta
 - ✓ Ministarstvu pomorstva, saobraćaja i infrastrukture, dok su
 - ✓ **dva člana iz Ministarstva finansija – od kojih je jedan u isto vreme predsednik Centralnog odbora.**

Ministarstvo finansija

1.3. Zadaci Centralnog odbora

- ◆ Verifikuje da li su izveštaji pripremljeni u skladu sa Smernicama

- ◆ Odobrava izveštaje

- ◆ Podnosi izveštaje hrvatskoj Vladi na razmatranje i usvajanje

Ministarstvo finansija

Ključna dokumenta procesa pregleda potrošnje

1. Odluka o učincima sprovođenja pregleda potrošnje
2. Odluka o imenovanju predsednika i članova Odbora za sprovođenje pregleda potrošnje
- 3. Smernice za sprovođenje pregleda potrošnje**
4. Završni izveštaji o sprovedenoj dubinskoj analizi rashoda državnog budžeta

Ministarstvo financija

Smernice za sprovođenje pregleda potrošnje

◆ Smernice se sastoje od:

1. Opšteg dela
 - 1.1. Opšti cilj i predmet sprovođenja pregleda potrošnje
 - 1.2. Odgovornosti i zadaci predsednika i članova Odbora
 - 1.3. Učinci i metode donošenja odluka koji se koriste u radu Odbora
2. Sadržaja izveštaja o nalazima na osnovu sprovedenih pregleda potrošnje
3. Metoda i krajnjih rokova za podnešenje izveštaja u vezi nalaza na osnovu sprovedenih pregleda potrošnje
4. Metodologije za pripremanje izveštaja u vezi nalaza na osnovu sprovedenih pregleda potrošnje za svaki pojedinačni Odbor

Ministarstvo financija

Ključna dokumenta procesa sprovođenja pregleda potrošnje

1. Odluka o učincima sprovedenih pregleda potrošnje
2. Odluka o imenovanju predsednika i članova Odbora za sprovođenje pregleda potrošnje
3. Smernice za sprovođenje pregleda potrošnje
4. **Završni izveštaji o sprovedenoj dubinskoj analizi rashoda državnog budžeta**

Ministarstvo financija

Završni izveštaji

◆ Primeri:

Paket mera 2: AKTIVNOSTI UNUTAR OKVIRA HRVATSKOG ZDRAVSTVENOG FONDA OSIGURANJA I MINISTARSTVA ZDRAVLJA

- 1) Kontinuirana kontrola nad privremeno onesposobljenim za rad (bolovanje) – uštede od 50 miliona HRK
- 2) Uvođenje alternativnih izvora finansiranja stručnih obuka – uštede od 35 miliona HRK
- 3) Kontinuirano praćenje izdavanja propisanih medikamenata i uključivanje umanjenja cena lekova u proceduru lekovnog cenovnog kalkulatora – uštede od 100 miliona HRK
- 4) Smanjenja u planu za materijalne rashode i troškove hrvatskog Zdravstvenog osiguravajućeg fonda za 2015. godinu – uštede od 11 miliona HRK
- 5) Smanjenja u planu za materijalne rashode i troškove zdravstvenih institucija u državnom vlasništvu u 2015. godini – uštede od 40 miliona HRK

UKUPNO: 236 miliona HRK

◆ Kratki rokovi za fiskalnu konsolidaciju

- ◆ strukturalne i kratkoročne mere

Ministarstvo financija

Usvojene mere

- ◆ Analiziranje rashoda i identifikovanje ušteda je lak deo
- ◆ Vlada Republike Hrvatske je usvojila **Odluku o smanjenju broja agencija, instituta, fondova i ostalih pravnih lica sa javnim ovlašćenjima**
- ◆ Cilj za 2015. godinu je da se smanji broj agencija sa 57 na 48

Ministarstvo financija

Neke od lekcija

- ◆ Iako pregledi potrošnje mogu biti besprekorno sprovedeni, ostaće mrtvo slovo na papiru bez političke podrške u njihovoj daljoj primeni
- ◆ Započeti sa sprovođenjem pregleda potrošnje na početku mandata Vlade – ostavlja dovoljno vremena za implementaciju reformi
- ◆ U sastav Odbora za sprovođenje pregleda potrošnje moraju da ulaze najbolji državni službenici – problem: takvi državni službenici su obično najzauzetiji
- ◆ Kombinovati spoljno angažovane stručnjake sa internim znanjima
- ◆ Završni izveštaji trebaju da budu objavljeni
- ◆ Uspostaviti jasni osnovni scenario
- ◆ Zauzimanje srednjoročne perspektive

Ministarstvo financija